

Teologická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích

Posudek bakalářské práce

Jakub Hušek, *Platonovo pojetí spravedlnosti v Ústavě*

Koncepce práce je jasná a promyšlená – postupuje od přípravných obecnějších otázek, přes historické líčení starších myslitelů až k podrobnější parafrázi hlavních bodů Platónova pojetí spravedlnosti, přičemž končí kritikou některých nedostatků a následnou konfrontací s Aristotelovým pojetím. Předpokládá tak implicitně jakousi vývojovou linii, kterou sice úspěšně ilustruje, jejíž problematické důsledky však – jak se zdá – nereflktuje (viz níže).

Celkově je třeba říci, že práce je svojí kvalitou nadprůměrná. Autor prokazuje pochopení primárnímu textu, schopnost pracovat se sekundární literaturou, formulačně a stylisticky uspokojivě psát. Rovněž mu nelze upřít metodickou zručnost s prací s Platonovými dialogy, když obezřetně rozlišuje mezi jejich autorem, hlavním mluvčím a dalšími osobami a je pozorný k dramaturgickým okolnostem díla. Někdy jeho metodická reflexe hraničí až s opatrnictvím, to když obhajuje selektivnost svého pojednání (str. 13). Zde dokonce sahá k obecnějším úvahám o nespolehlivosti psaného slova, které však bohužel nejsou příliš srozumitelné, ale hlavně jsou nadbytečné – výběr je přece samozřejmou částí každé vědecké práce (navíc autor se nakonec stejně vyslovuje z hlediska svého tématu ke všem podstatným částem textu).

V hlavní části postupuje autor formou spolehlivé parafráze hlavních argumentačních uzlů dialogu. Zdá se, že myšlenkovou linii primárního textu dobře vystihl alespoň na té úrovni, jak je Platónova teorie spravedlnosti traktována v obecnější sekundární literatuře typu Strausse či Nussbaumové (zde ještě jedna malá výtká: autor velmi intenzivně pracuje s Tomsovou knihou, která ovšem – jak vyplývá z kontextu – není příliš spolehlivým zdrojem pro zkoumání antické filosofie). Možná by stálo za to v dalším kroku si položit další reflexivnější otázky, např. jaký je vztah mezi spravedlností v obci a duši, jaké problémy analogie obce a duše nechává zaznít sám Sókratés, zda je duše spolehlivě rozdělena na části, zda je skutečně Sókratovým posledním slovem, že spravedlivost je určité uspořádání duše, co přesně znamená metafora, podle níž je spravedlnost zdravím duše, proč dialog přes údajné zodpovězení otázky pokračuje dál apod. Toto by mohly být některé z otázek, které by bylo možné položit při obhajobě.

Reflexe tohoto typu sice přichází v poslední části práce, zde však autor spíše opakuje kritické body, které se objevují v sekundární literatuře. Je ovšem pravda, že pole pro možné otázky je v takto bohatém dialogu téměř nekonečné, a tak je snad pochopitelné, že se autor omezil pouze na pár z nich. Zároveň je třeba uznat, že autor je v zásadě schopen od textu odstoupit, jak dosvědčují různé metodické vsuvky, v nichž ospravedlňuje svůj způsob práce. Velice pozitivní je rovněž to, že autor není zcela závislý ani na sekundárních autorech, jak ukazuje závěrečné šťastné posouzení vztahu Platóna a Aristotela, kde se vymezuje vůči a Jandovi a kde také nacházíme snad nejsilnější pasáž celé práce (str. 37).

Čtenář může jen litovat, že se autor po celkem zdařilé parafrázi Aristotelova pojetí neodhodlal k jeho celkovému srovnání s Platónem a vybírá pouze problém zákona. Ve výsledku pak je předložena vlastně jen jedna interpretační teze spočívající v chronologickém oddělení nauky *Ústavy* a *Zákonů*. Na konci práce o *Ústavě* tak stojí předpoklad, že Platón *Ústavu* sám překonal. To by snad chtělo vysvětlit. Místo toho ovšem autor v závěru zcela nepochopitelně opouští svou dosavadní obezřetnost a dopouští se myšlenkové vraždy Platóna, a tím zároveň i své bakalářky: „Platonova teorie nejlepší obce v *Ústavě* byla v podstatě jen idealistickým konstruktem...“ (str. 38). Také toto by měl autor komisi vysvětlit. Podaří-li se mu to, navrhuji hodnotit práci jako výbornou, pokud ne, pak pouze jako dobrou.

Jakub Jinek
V Praze, 19. května 2012

